

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ:

ΤΡΙΤΗ 13/06/2023

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΘΕΜΑ Α

A1. α. ΣΩΣΤΟ

β. ΛΑΘΟΣ

γ. ΣΩΣΤΟ

δ. ΛΑΘΟΣ

ε. ΛΑΘΟΣ

A2. 1. δ

2. α

3. ε

4. γ

A3. β

ΘΕΜΑ Β

B1. α) Σελίδα 86, ΔΕΥΤΕΡΗ Παράγραφος,

**“Κύρια χαρακτηριστικά των συνεταιρισμών που
τους διαφοροποιούν από τις εταιρείες είναι:**

- Η δημοκρατική διοίκηση, με την έννοια ότι κάθε μέλος έχει μια ψήφο στη λήψη αποφάσεων, ανεξάρτητα από το μέγεθος της προσωπικής του επιχείρησης.
- Τα χρηματικά οφέλη που προκύπτουν από την οικονομική δραστηριότητα του συνεταιρισμού χρησιμοποιούνται για την επέκταση των δραστηριοτήτων του και, όταν διανέμονται στα μέλη, ως βάση χρησιμοποιείται το ύψος των συναλλαγών κάθε μέλους με το συνεταιρισμό (ενώ στις Α.Ε., για παράδειγμα, διανέμονται με βάση το κεφαλαίο που έχει διαθέσει κάθε μέτοχος).“

B1. β) Σελίδα 89, ΔΕΥΤΕΡΗ Παράγραφος,

“Συνεταιριστική μερίδα είναι το ελάχιστο χρηματικό ποσό συμμετοχής κάθε μέλους στο κεφάλαιο του συνεταιρισμού.

Το ύψος της ορίζεται από το καταστατικό και μπορεί να είναι πολύ μικρό ή μεγάλο, ανάλογα με τις βλέψεις και τις ανάγκες του συνεταιρισμού σε κεφάλαια.

Κάθε μέλος συμμετέχει στο συνεταιρισμό με μια υποχρεωτική μερίδα και έχει μια ψήφο. Η συνεταιριστική μερίδα είναι αδιαίρετη και ίση για όλα τα μέλη. Η αύξηση ή μείωση της αξίας της μερίδας γίνεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης. Σε περίπτωση θανάτου μέλους του συνεταιρισμού, ο κληρονόμος -ή αυτός που υποδείχθηκε με γραπτή συμφωνία σε περίπτωση πολλών κληρονόμων- αποκτά όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του μέλους που πέθανε.“

- B2. α) Σελίδα 114, ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ Παράγραφος,

“Στην πράξη οι δαπάνες που γίνονται για την παραγωγή ενός προϊόντος και ονομάζονται παραγωγικές δαπάνες (ή έξοδα) εκτιμώνται με βάση τις τιμές που ισχύουν στην αγορά.“

- B2. β) Σελίδα 115, ΠΡΩΤΗ Παράγραφος,

**ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΑΦΕΡΘΟΥΝ ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4) ΑΠΟ
ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΟΚΤΩ (8) ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ:**

- α) η αμοιβή ανθρώπινης εργασίας,
- β) η δαπάνη έργου μηχανημάτων,
- γ) η αξία αναλώσιμων υλικών και προσφερόμενων υπηρεσιών,
- δ) η απόσβεση κεφαλαίων,
- ε) οι δαπάνες συντήρησης και επισκευών των κεφαλαίων,
- στ) οι δαπάνες ασφαλίστρων,

η) το ενοίκιο εδάφους.

B3.

Σελίδα 19, ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ Παράγραφος, και

Σελίδα 20, έως την ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ Παράγραφο

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΑΦΕΡΘΟΥΝ ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4) ΑΠΟ

ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΟΚΤΩ (8) ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ:

- αξιοποίηση της ποικιλίας των κλιματικών και εδαφικών συνθηκών,

- ενδυνάμωση του ρόλου των νέων γεωργών,
- ανάπτυξη της βιολογικής γεωργίας, της ολοκληρωμένης διαχείρισης των καλλιεργειών και της προστασίας του περιβάλλοντος,
- ανάπτυξη δραστηριοτήτων συμπληρωματικού εισοδήματος, όπως αυτές που σχετίζονται με την προσφορά υπηρεσιών αναψυχής και φιλοξενίας στην ύπαιθρο (αγροτουρισμός και λοιπές μορφές εναλλακτικού τουρισμού),
- προετοιμασία για την αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης μεσογειακών προϊόντων (μεσογειακή διατροφή), που θα προέλθει από τη διεύρυνση της Ε.Ε. με την ένταξη χωρών της Ανατολικής και Κεντρικής Ευρώπης,
- επαγγελματική κατάρτιση των νέων αγροτών,
- αύξηση της παραγωγής προϊόντων ποιότητας,
- αποτελεσματική τυποποίηση, μεταποίηση και εμπορία των αγροτικών προϊόντων.

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Σελίδα 164, ΠΡΩΤΗ Παράγραφος,

“Η διπλογραφία είναι ολοκληρωμένη λογιστικά μεθοδολογία και κατάλληλη για κάθε είδους γεωργικές επιχειρήσεις.

Βασικό πλεονέκτημά της είναι ότι οι λογαριασμοί υποδιαιρούνται απεριόριστα, δίνοντας έτσι τη δυνατότητα οικονομικής ανάλυσης σε εξαιρετικό βαθμό, τόσο σε επίπεδο εσόδων, όσο και σε επίπεδο εξόδων της επιχείρησης.

Οι δυνατότητες αυτές όχι μόνο δίνουν εργαλεία για την αποτίμηση των οικονομικών αποτελεσμάτων της επιχείρησης, αλλά υποβοηθούν σημαντικά και τη μελλοντική αναδιοργάνωσή τους.“

Γ2. α) Σελίδα 54, ΤΡΙΤΗ Παράγραφος,

“Μια άλλη μορφή ελαστικότητας είναι η σταυροειδής ελαστικότητα της ζήτησης, που μετράει την αντίδραση της ζητούμενης ποσότητας ενός αγαθού στις μεταβολές της τιμής ενός άλλου αγαθού, δηλαδή:

Σταυροειδής ελαστικότητα

% ΔQ_DA

της ζήτησης:

% ΔP_B

όπου:

$\% \Delta Q\_DA = \frac{\text{ποσοστιαία μεταβολή στη}$

$\text{ζητούμενη ποσότητα του αγαθού A}}{\text{ζητούμενη ποσότητα του αγαθού B}}$

$\% \Delta P_B =$ ποσοστιαία μεταβολή στην
τιμή του αγαθού Β“

**Γ2. β) Σελίδα 54, ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ Παράγραφος,
και Σελίδα 55, ΠΡΩΤΗ Παράγραφος**

“Εάν η σταυροειδής ελαστικότητα της ζήτησης ενός αγαθού Α, ως προς την τιμή ενός άλλου αγαθού Β, είναι θετική, τότε τα δύο αυτά αγαθά είναι υποκατάστata (ανταγωνιστικά) (Εικόνα 2.7). Έτσι, μια αύξηση στην τιμή του Β οδηγεί σε αύξηση της ζητούμενης ποσότητας του αγαθού Α, γιατί, όταν η τιμή του Β αυξάνει, οι καταναλωτές υποκαθιστούν το προϊόν Β με το προϊόν Α και έτσι προκαλείται αύξηση της ζητούμενης ποσότητας του Α. Όσο πιο μεγάλη είναι η (θετική) τιμή της σταυροειδούς ελαστικότητας, τόσο μεγαλύτερος είναι ο βαθμός ανταγωνιστικότητας (ή υποκατάστασης) μεταξύ των δύο αγαθών.

Αντίθετα, όταν η σταυροειδής ελαστικότητα μεταξύ των δυο αγαθών είναι αρνητική, τότε τα δύο αυτά αγαθά είναι συμπληρωματικά. Έτσι, όταν η τιμή του Β αυξάνεται, η ζητούμενη ποσότητα του Α μειώνεται.

Όσο πιο μεγάλη είναι η (απόλυτη) τιμή της αρνητικής σταυροειδούς ελαστικότητας, τόσο μεγαλύτερος είναι ο βαθμός συμπληρωματικότητας μεταξύ των δυο αγαθών.”

Γ3. α) Σελίδα 129, ΠΡΩΤΗ Παράγραφος,

“Ρευστότητα είναι η δυνατότητα της επιχείρησης να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της, όπως την πληρωμή μισθών και ημερομισθίων, την εξόφληση δόσης δανείου, την πληρωμή φόρων, την εξόφληση προμηθευτών κτλ. Για την ικανοποίηση των υποχρεώσεων αυτών η επιχείρηση πρέπει να έχει στην διάθεσή της ανάλογα μετρητά (ρευστά διαθέσιμα).”

Γ3. β) Σελίδα 129, ΔΕΥΤΕΡΗ Παράγραφος,

“Η κερδοφορία δεν εξασφαλίζει απαραίτητα τη ρευστότητα της επιχείρησης, επειδή ορισμένες δαπάνες (π.χ. οι αποσβέσεις) δεν καταβάλλονται σε μετρητά αλλά και γιατί συχνά οι πωλήσεις προϊόντων, καθώς και οι αγορές πρώτων υλών, δε γίνονται τοις μετρητοίς αλλά επί πιστώσει.”

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. α) Σελίδα 70, ΔΕΥΤΕΡΗ Παράγραφος,

ΟΛΙΓΟΠΩΛΙΟ

“Είναι από τις πιο συνηθισμένες μορφές αγοράς στους κλάδους των τροφίμων, καθώς και στους κλάδους που προμηθεύουν με εισροές τη γεωργία και την κτηνοτροφία.

ΧΙΟΥ ΤΙΠΙΚΑΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
Μια αγορά είναι ολιγοπωλιακή, όταν λίγες (τρεις-τέσσερις) μεγάλες επιχειρήσεις, οι οποίες συγκεντρώνουν υψηλό μερίδιο των πωλήσεων, κυριαρχούν σ' έναν κλάδο.

Για το λόγο αυτό το ολιγοπώλιο ονομάζεται πολλές φορές και ανταγωνισμός μεταξύ των λίγων. Οι στρατηγικές ενέργειες της μιας επιχείρησης, πάνω σε θέματα τιμών ή άλλα θέματα, ακολουθούνται σύντομα και από τις άλλες επιχειρήσεις του κλάδου.“

Δ1. β) Σελίδα 68, ΠΕΜΠΤΗ Παράγραφος,

ΜΟΝΟΠΩΛΙΟ

“Καθαρό μονοπάλιο υπάρχει, όταν η προσφορά ενός συγκεκριμένου αγαθού είναι στα χέρια μιας μόνο επιχείρησης

(π.χ. μέχρι την απελευθέρωση της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας, η προσφορά της στην Ελλάδα γινόταν αποκλειστικά από τη ΔΕΗ Α.Ε.)

ή μιας μικρής ομάδας επιχειρήσεων, οι οποίες όμως ακολουθούν κοινή πολιτική προώθησης των πωλήσεων. Η τελευταία περίπτωση ονομάζεται καρτέλ.

Σχετικό παράδειγμα είναι η αγορά του πετρελαίου, όπου η πολιτική προώθησης των πωλήσεων (και άρα και τιμολόγησης του προϊόντος) ελέγχεται από τις χώρες-μέλη του ΟΠΕΚ.“

Δ1. γ) Σελίδα 94, ΔΕΥΤΕΡΗ ΚΑΙ ΤΡΙΤΗ Παράγραφος,

“Οι Διεπαγγελματικές Οργανώσεις είναι φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και, ενώ στις άλλες αναπτυγμένες χώρες, π.χ. Ολλανδία, Η.Π.Α., έχουν σημαντική παρουσία στην οικονομική ζωή, για την Ελλάδα αποτελούν ένα νέο σχετικά θεσμό.

Μέλη των Διεπαγγελματικών Οργανώσεων μπορεί να είναι εκπρόσωποι όλων των δραστηριοτήτων που έχουν σχέση με την παραγωγή, επεξεργασία και μεταποίηση, διακίνηση και εμπορία των προϊόντων.

Διεπαγγελματικές Οργανώσεις μπορεί να δημιουργηθούν για κάθε κλάδο του αγροτικού, αγροτοδιατροφικού, δασικού, κτηνοτροφικού, αλιευτικού και των λοιπών τομέων παραγωγής, αρμοδιότητας Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.“

Δ2. α) Σελίδα 25, ΠΡΩΤΗ Παράγραφος,

ΚΑΘΕΤΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ
“Συμπληρωματικά προς τα παραπάνω, πρέπει να αναφερθεί και η ύπαρξη επιχειρήσεων κάθετης ολοκλήρωσης. Σε αυτή την περίπτωση η ίδια η επιχείρηση αναλαμβάνει τα στάδια της παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων (π.χ. εκτροφή πτηνών - σφαγή, τυποποίηση και συσκευασία τους - διανομή συσκευασμένων προϊόντων σε σημεία πώλησης) Ή ΔΥΟ ΑΠΟ ΤΑ ΣΤΑΔΙΑ ΑΥΤΑ.

Δ2. β) Σελίδες 103, 104 και 105

ΣΤΑΘΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Επαγγελματικό ζυμωτήριο

Φούρνος

Καταψύκτης

Πάγκος πώλησης

Επαγγελματικό αυτοκίνητο

ΜΕΤΑΒΛΗΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Σάκοι με άλευρα

Σάκοι με ζάχαρη

Μετρητά, καταθέσεις

Κατεψυγμένα προϊόντα

Δ2. γ) Σελίδα 26, ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ Παράγραφος,

ΜΕ ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΞΙΑΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ

“Το οικονομικό μέγεθος, που μετράται για τις γεωργικές επιχειρήσεις του πρωτογενούς τομέα με το διαμορφούμενο ακαθάριστο κέρδος (βλέπε κεφάλαιο 4), ενώ για τις επιχειρήσεις του δευτερογενούς ή τριτογενούς τομέα με το ύψος της ετήσιας αξίας πωλήσεων (τζίρος).”